

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

DAGNY

TIDNING FÖR
SVENSKA
KVINNORÖRELSEN

UTGIFVEN GENOM FREDRIKA-BREMER-FÖRBUNDET AF FÖRENINGEN DAGNY

Nr 6.

Stockholm den 10 Februari 1910.

3:e årg.

Prenumerationspris: 1/4 år . . kr. 4: 50 1/2 år . . kr. 2: 50 3/4 " " " 3: 50 1 " " " 1: 25 Lösnummer 10 öre. Prenumeration sker såväl i landsorten som i Stockholm å närmaste postanstalt eller bokhandel.	Redaktion: Mästersamuelsgatan 51, en tr. Telefoner: Allm. 63 53. Riks- 122 85. — Utgifningstid hvarje torsdag.	Redaktör o. ansvarig utgivare: ELLEN KLEMAN. Mottagningstid: kl. 11—12. — Sthlm 1910, F. Englund's Boktr.	Expedition och Annonskontör: Mästersamuelsgatan 51, en tr. — Post- och telegrafadress: DAGNY, Stockholm.	Annonspris: 15 öre per mm. Enkel spaltbredd 50 mm. Marginalannons under texten 15 mm:s höjd per gång 10: — Rabatt: 5 ggr 5 %, 10 ggr 10 %, 20 ggr 20 %, 50 ggr 25 %. Annons bör vara inlämnad senast måndag f. m.
---	---	---	---	---

Nya Idun.

Något om det man minns.

Fru CALLA CURMAN.

Att ett sällskap, af sedt för nöjet mer än för nytta, skall taga tillfället i akt — särskildt de tillfällen, som de stora minnesdagarna i sällskapets annaler erbjuda — för att samlas till fest är naturligt. Så har Nya Idun, vår hufvudstads mest illustra kvinnosällskap, författarinnornas, konstnärinnornas och de intellektuella arbeterskornas klubb, i dessa da-

gar med en storslagen festlighet högtidlighållit sitt 25-årsminne. I dikt och sång, i tal och toner har dagen firats; Idunesare af gamla stammen — veteranerna — och "sena tidens barn" inom sällskapet ha stämt möte för att, förenade i glad känsla af det festliga nuet, upplifva gamla minnen och förhoppningsfullt blicka mot en i ljus hägrande framtid. I de tre nornornas tecken, Urds, Verdandis och Skulds, har Nya Iduns 25-årsjubileum celebrerats.

Emellertid om jag här, efterkommande redaktionens uppmaning, kommer att nedskrifva några ord om Nya

Idun i anledning af dess kvartssekel-minne, är det inte för att skildra festen å Grand Hotel och dess storartade och lyckade förlopp, inte för att afge en berättelse öfver det ännu lika lifskraftiga sällskapet, dess ledande personer, dess sammankomster m. m., med andra ord N. I. såsom det för närvarande ter sig. Nej, såsom gammal Idunesare må ingen undra på att

Till flydda tider återgår
min tanke än så gärna.
Mig vinkar från för lutna år
så mången vänlig stjärna.

Något af dessa "flydda tider" är det jag vill försöka få fram, hur det nu må lyckas mig.

Det fanns en tid, då Nya Idun verkligen var nytt, då — och den tyvärr är från år allt mer decimerade skaran af äldre Idunesare skall ge mig rätt — Nya Idun för dess ledamöter betydde något, då det fyllde en plats i deras tillvaro, då det kom vänskapsförbindelser för lifvet att knytas, ja, framtröllade dessa "vänliga stjärnor", hvarom diktaren talar, och som här bäst karakteriseras med de så många skiftande stämningar rymmande orden: "Minns du? Minns du?" — Många sådana "minns du?" torde ha sväfvat i luften under festtonen d. 7

Promenaddräcker och Kappor

Vår stora mellangren rekommenderas.
Elegant smak! Solidt arbete! Förmånliga priser!

GUSTAF HOLMBLOMS KAPPAFFÄR, NORRMALMSTORG

Gustaf Holmbloms

februari, med allt hvad däri inbegripes af glädje, saknad och vemod.

Så långt som till Nya Iduns födelsedag sträcker sig inte mitt minne. Till den allra äldsta stamtruppen har jag icke haft lyckan höra. Jag kan därför icke återropa någon personlig erfarenhet af de historiska sammankomsterna vare sig i fru Calla Curmans salong eller fru Hanna Wings ateljé, där Nya Idun-tanken väcktes till lif, framlades, dryftades, utvecklades och blef till handling. Som så många andra af sällskapets ledamöters ha väl mina kvalifikationer som Idun-aspirant vägt i Nya Idun-nämndens vågskål, befunnits för låta och genom den ominösa svarta kulans utslag förkastats, innan de vid en förnyad omröstning och de oblandadt hvita kulornas votum ansågs berättiga till ett upptagande i den åt ungdomsgudinnan helgade kretsen. — Men detta hör till ordenshemligheterna, hvilka först historieforskaren i en långt aflägsen framtid kommer att uppenbara.

Tillräckligt gammal i gården är jag emellertid för att ha kunnat följa sällskapet i dess olika utvecklingsfaser, att ha lefvt med i den tid, som gamla Idunesare gärna kalla för storhetstiden. Om det än är i minnets kamera, den allt förstörande och förskönande, den första epoken i sällskapets historia omstrålats med denna storsnibus, så behöfver man blott frammana vissa gestalter för att förstå denna de äldres entusiasm.

Främst bland stjärnorna på firmamentet strålar konstellationen Sonja Kovalevski—AnnCharlotte Edgren. De båda väninnorna hörde till elitgruppen af stiftande Idunesare och besökte ofta de första årens oförgätliga Idunsammankomster. Såsom bidragande till aftonunderhållningen erinrar jag mig ej ha sett fru Kovalevski. Den starka främmande brytningen säges ha gifvit ett visst gêne åt hennes uppträdande i diskussioner och föredrag. Den enda gången jag såg henne förekom hon som namnvärfvare i och för ett eller annat företag, gående beväpnad med papper och penna från grupp till grupp med detta något osäkra och generade i rörelser och hållning, som utmärker den ytterligt närsynte. (Hon begagnade aldrig glasögon eller pince-nez). — Men ett lilligt intryck har jag dock bevarat af hela gestaltens disinktion och det uttrycksfulla hufvudet med sina halfkorta mörka lockar.

Hvilken kontrast till väninnan bildade icke AnnCharlotte! Hufvudet högre än den lilla Sonja, elegant och rak, säker och målmedveten i sitt uppträdande, icke vacker, men blond och ljushyldt, en äkta nordisk typ.

Dock snart, allt för snart, försvunno dessa strålande stjärnor från horisonten. Dödens obevkliga finger utströk ju Sonja Kovalevskis namn från Idunmatrikeln, d. v. s. från förteckningen på dess aktiva ledamöter, och ett underligt öde förde väninnan långt bort från Idunsystrarnas krets. Endast en gång, som jag tror, gästade AnnCharlotte, sedan hon utbytt sin borgerliga svenska frutitel mot en mer klingande utländsk sådan, det sällskap, som hon varit med om att stifva. Men "duchessans" mottagande var då påfallande kyligt. Icke så mycket för hennes ostentativa brytning med det förflutna som

den tiden lät så mycket tala om sig — detta var ju en sak, som strängt taget icke kom de utomstående vid — utan för den nyss utkomna litterära själfbikt, hvori författarinnan gifvit så många hugg på sig.

Det var i den första lokalen, Hushållsskolan i Jakobsbergsgatsbacken, man då samlades. Under föredraget, den kvällen, då duchessan som gäst för sista gången deltog i en Idunsammankomst, råkade hon af en händelse bli placerad i den långa soffan på långväggen i den långa salen mellan ett par äfven för sin imponerande längd utmärkta Idunesare: en äldre målarinna, representant för 60-talets respektabla om än något preciosa konst och — fru Rosalie Olivecrona. Mer än en af de närvarande torde med ett inre leende ha lagt märke till den egendomliga grupperingen. Inte för det ansenliga antal den representerade, utan för idékombinationen. Det var ju det sjudande, alla skrankor trotsande 80-talet, flankerat af den på gammal ärbär häfd och sed strängt fasthållande äldre generationen, den som hade sina rötter i det svärmiska 30-talet!

Under årens lopp ha nog flera sådana där något heterogena kombinationer kunnat iakttagas på Iduns sällskapsaftnar. "Oberoende af alla partiåsikter" är ju en af de principer, hvarpå sällskapets program är fotadt, en neutralitet, som gifvit slumpen anledning till åtskilliga små lustiga personsammansättningar.

Jag nämnde fru Rosalie Olivecrona, äfven hon var en ofta förekommande frekventerare af Idunkvällarna: respektabiliteten, allvaret, principfastheten personifierad. Men i diskussionerna, hvori hon gärna deltog, visste hon häfda sin ställning såsom en af den svenska kvinnofrigörelsens främsta banérförerskor. Då visade hon ett frisinne, en vidsynthet och liberalitet i tankar och åsikter, som kom mången till det yttre frigjord, fast i själ och hjärta ganska försagd och konventionell liten Idunsyster att göra stora ögon.

En medtäflare i diskussionerna hade hon naturligt vis i den goda vännen och kamraten från stridsfältet, Sofie Adlersparre. Men fru Adlersparre älskade ej att i likhet med fru Rosalie från midten af soffan, där hon alltid tronade, orakelmässigt låta sina väl avvägda ord ljuda ut öfver församlingen. Hon b'andade sig gärna bland folket, meddelsam, vänlig, glad och alltid på passoppen, ifall någon kunde infångas för den då ej så synnerligen gouterade kvinnosaken medelpunkten i de diskuterande grupperna. — Inom en sådan var en afton ingenting mindre än den politiska rösträtten på tapeten, och ett "ännu inte mogen" var det domslut, som blef diskursens slutkläm, uttaladt af den Esselde, som tänkte så stort om sitt kön. Men man befann sig ju i det mörka 80-talet! Nu hade det låtit annorlunda.

Såsom kompletterande i ålderspresidenternas klöfverblad måste fru Fredrika Linnell nämnas. Alltid på rörlig fot, trots den lilla korpulenta figuren, bedårande älskvärd, leende, vaken och entusiastisk. Ännu klingar i mina öron hennes väljudande stämman en afton — troligen den sista hon gladde Idun med sin närvaro — då hon med den varma patos, som var henne egen,

Juvel- Guld- & Emalj arbeten
DAVID ANDERSEN & Comp.
 Hofjuvelerare.
 4 Fredsgatan 4.

Svea Handskmagasin,
 Norrlandsgatan 5.

Kulörta glacé från 1,75, getskinn 2,75. Yllefordrade herrhandskar 2,75. Långa balhandskar 15 %, långa silkesvantar 20 %, pälsfordrade herrhandskar 20 % under de vanliga priserna.

uppläste några stycken ur en nyligen utkommen diktsamling af en ung, tåmligen okänd författare vid namn — Verner von Heidenstam.

Och så den oförgätliga kvällen, då man med andlös spänning lyssnade till den gripande, af så mycken personlig tragik burna berättelsen "Förbrytareblod", föredragen af författarinnan, ett föredrag som blef dubbelt karaktäristiskt af den starkt utpräglade sydsvenska dialekt hvarmed det framfördes. Af fru Victoria Benedictssons nyligen utgifna bref erfar man, att den skånska postmästarfrun, som då redan räknades bland sin tids litterära storheter, ägnat en ganska kritisk värdesättning åt sina Stockholmska värdinnor för aftonen. Men Ernst Ahlgrens egen personlighet framkallade ett odeladt intresse. En gång sedd kunde hon aldrig glömmas. Sällan har väl det yttre af en människa i högre grad burit stämpeln af ett mörkt, oblidkeligt öde. Och ändå verkade hon i det hela sympatiskt, framför allt intellektuellt intressant. En lång gestalt, om hvars hämmade rörelseförmåga ingenting märktes i hållning och sätt — de då outhärliga kryckorna behöfde ej alltid anlitas i rum. — Men framför allt de härliga om än dystra, mörka ögonen. Det var i dem man läste det öde, som ett par år senare fullbordades den tragiska natten i Köpenhamn.

* * *

Ja, detta några på måfå gripna ögonblicksbilder ur Nya Iduns förhistoria. Att de äro de för densamma mest karaktäristiska vill jag icke påstå. De ha nedskrivits sådana de en efter annan dykit upp ur minnets föråskammare. Och minnet är, som hvar man vet, en nyckfull och ej alltid konsekvent och opartisk krönikör.

Annars är det ett långt tåg af bilder, som glida förbi ens erinran, då man låter de gångna åren passera revy. Idunsystrar, hvilka i egenskap af sällskapets ledare, eller som dess verksamma aktiva ledamöter varit de administrativa och sammanhållande elementen i kretsen; sådana som ofta gladt samkvämsaftnarna med sina prestationer eller med sin blotta närvaro, och vid sidan af dem andra, hvilka meteoriskt visat sig där någon gång som gäster, lyst och försvunnit. Och det är ett haf af toner som brusar i ens öron, ett galleri af konstföremål i färg eller plastiskt bildande material, som aftecknats på ens minnes näthinna, en rikedom af stoff för tanken och förståndet, väckande, tändande, uppbyggande och roande, som under form af föredrag, uppläsning eller diskussion, ja rent af som muntrationer på majfester och nachspiel, medförts som Idunaftnarnas behållning. Det bästa däraf är det som skrinlagts i minnet. Ja, när allt kommer omkring är inte allt, som fyllt Idunprogrammet, "det bästa" ehuru "ett bästa" underkastadt graderingar?

Människorna själfva bli dock det väsentliga, för mer än hvad de gifvit, hur förträffligt än detta månede ha varit. Likväl har jag här inskränkt mig att nämna ett fåtal, utgallradt ur det förgångna. Det närvarande har jag lämnat att tala sin egen sak. Ett undantag vill jag dock göra. — En person skiljer sig ur den stora gruppen af Idunesare — intagande en förgrundsställning, som icke kan förbigås. Det är fru Calla Curman.

För 25 år sedan var det hon, som med sitt fina konstnärssinne, sin vakna uppfattning af hvad tiden kräde, sin höga kultur, omfattande så många skilda områden, först kom på Idun-tanken och så väl förstod förverkliga den. Blygsamt skall hon säkert icke vilja taga åt sig hedern, utan hänvisa på den eller den ännu i vår midt stående eller en redan bortgången medsystem, såsom delande med henne äran af stiftarenamnet. Men ingen skall kunna neka, att "Idun-modern" par préférence är Calla Curman. Att det är hon, som i sin person för enar det gångna, det närvarande och det framtida Nya Idun. En kombination af Nornornas tretal, det i hvars tecken 25-årsfesten firats.

Det var också hennes vackra hufvud, ungdomligt trots det silfverhvita håret, som under festaftonen var ett mål för allas blickar, det var kring henne Idunsystrarna med tacksamhet och kärlek fylkade sig. Och det är hennes bild, hvarmed jag är lycklig nog, att kunna pryda dessa enkla minnesord af

En gammal Idunesare.

Kvinnorna i Stockholms Frisinnade valmansförenings kommunala kretsstyrelser.

Förberedelserna för de stundande stadsfullmäktigevalen i Stockholm har hvad Frisinnade valmansföreningen vidkommer fortskridit så långt att dess fem kommunala kretsstyrelser nu äro konstituerade. Hvad som därvid särskildt är af intresse att här annotera är att i samtliga kretsstyrelser kvinnliga representanter blifvit invalda. I första kretsens styrelse med. d:r Ada Nilsson och lärarinnan fröken Maria Olsson; i andra kretsen fröken Gertrud af Klintberg och med. d:r Karolina Widerström, som suppleanter fröknarna A. Thorstenson och H. Wahlström; i tredje kretsen fröken Signe Bergman och fru Emilia Broomé; i fjärde kretsen fröknarna Cecilia Francke, Sigrid Björklund och M. Staël von Holstein; i femte kretsen fröknarna Anna Åbergsson, E. Rathou och fru Ezaline Boheman och som suppleanter fil. stud. fröken Alfhild Lamm och med. d:r Inez Laurell.

Af dessa ha för de olika kretsarna i Centralstyrelsen invalts: fröken Maria Olsson, d:r Karolina Widerström, fröknarna Signe Bergman, Cecilia Francke och Anna Åbergsson, samt som suppleant fröken Sigrid Björklund.

Sedan jag i både man och kvinna framför allt ser — människan och talar denna till, så har jag för människorna och människorna för mig fått en viss duskapskänsla, ett visst syskonligt förtroende, som öppnar själarna för hvarandra och förskönar lifvet. Med ett ord, jag känner allt klarare att »människokärleken just är min *kasus*».

Fredrika Bremer (»En dagbok»).

HASSELBACKENS

blandning rekommenderas som ett utmärkt godt delikatesskaffe.

Plantage-Kaffebränneriet,
Humlegårdsgatan 20 - Stockholm.

Rikst. 36 68.

Allm. 54 41.

Från världens rösträttsfält.

Genom den vetenskap vi kalla statistik är det med tämlig säkerhet uttrönt och visadt, att i hvar stund sker i världen ungefär så och så många händelser af olika slag, ständigt nära nog lika till antalet. I hvar stund födas t. ex. så och så många lif till världen. Ännu har icke någon sådan statistik öfver kvinnorörelsens framgångar uppgjorts, tillsvidare äga vi endast krönikor, ur hvilka framtidens statistik en gång skall utgå och ur hvilka hvar steg framåt på vår bana mot vårt hägrande vissa mål konstateras. Må vi då, när vi nu gå att för svenska läsare förtälja om rösträttsrörelsens gång i den vida världen, må vi då vara klara och noggranna. Må uppgifterna prövas, må källorna vara rena, må referaten vara koncisa och verklighetstroga!

Och eftersom det kan förutsättas, att Dagnys läsare alla äro å jour med föregående tilldragelser, kunna vi omedelbart öfvergå till krönikan.

"Under det gångna året röstade kvinnor för första gången i Norge vid politiska val; för första gången i Danmark vid kommunala val; för första gången i Michigan angående kommunal beskattning och för första gången i Victoria vid val till statens parlament". På detta sätt hopsummeras de förnämsta fjolårens världsresultat i första numret af Lucy Stones "The Woman's Journal".

Vid dessa val i Norge hade kvinnor icke allenast valrätt, utan äro också, som vi veta, valbara. Dock har af de uppställda kvinnliga kandidaterna — minst 4 ha blifvit uppställda — endast en, fröken Anna Rogstad i Kristiania, valts som ersättarinna af stortingspresidenten Bratie, liksom stortingets sammansättning synes ointetgöra kvinnornas hopp om allmän rösträtt, istället för endast den villkorliga de nu äga.

I Danmark synas kvinnornas förhoppningar att snart nå sitt mål, den politiska rösträtten, icke vara utan grund. Icke allenast är Danmarks nyaste inrikesminister i det Zahleska kabinettet, dr Munch, gift med fru Elna Munch, som varit med om grundläggandet af Danmarks landsförening för K. P. R., utan det parti som bildat ministären har K. P. R. på sitt program vid den revision af vallagen som förberedes. I stället för "Kvindestemmeretsbladet", som slutat sin tillvaro, har Danmark fått en ny tidning "Kristeligt Kvindeblad", och med dess redaktis, fru Johanne Blauenfeldt, vunnit stora delar af Danmarks troende kvinnor.

Utan att kunna konstatera någon seger alls vinna dock de engelska kvinnorna ett alltjämt ökad intresse, emedan de strida så tappert och oafslätligt. Öfver ordet suffragett hvilat en skugga, och otaliga äro de smådeord, som strömmat öfver de kvinnor tillhörande W. F. L. och N. W. S. P. U., hvilka, äfven om man fördömer deras taktik, dock kämpat för en idé. Kvinnornas vilja är att nå den politiska rösträtten, men striden gäller blott det, att kvinnorna icke kunnat förmå Englands liberale premiärministern att mottaga deras petitioner i saken. Petitionsrätt äga alla engelska medborgare, men mr Asquith

förvägrar kvinnorna denna medborgarrätt, därvid de engelska kvinnorna — gifvetvis lika frihetsälskande som de engelska männen — till ett stort antal upprest sig mot tvånget, uppträd utmanande och oroligt, blifvit häktade som politiska agitatorer och emellanåt råkat bli behandlade som vanliga förbrytare. Sedan högsta domstolens utslag gått emot de 8 medlemmar af W. F. L., som väddat dit och emot de båda ledarinnorna af 94 medlemmar af N. W. S. P. U., som begått ungefär samma förseelse, att störa gatufriden omkring Parlamentshuset, har indignationen ökat i allra högsta grad.

Från männens förening för K. P. R. har en kraftig protest mot förföljelsen af kvinnorna framkommit, och engelska läkare, till stort antal, företrädde af sir Victor Horsley, ha äfvenledes riktat en protest till regeringen och särskildt till staissekreteraren, mr Herbert Gladstone. Denna har dock framkommit mera af humanitära hänsyn, särskildt på grund af det olämpliga och hälsovådliga "tvångsmatande", som företagits mot hungerstrejkande suffragetter.

Till ett antal af flera hundratusen ha kvinnor tillhörande samtliga de olika rösträttsrörelserna lifligt deltagit i de nyss avslutade nyvalen till underhuset.

Tysklands landsförening för K. P. R. har äfvenledes protesterat mot de "grymheter som föröfvats mot suffragetter i de engelska fångelserna" och med mod och raskhet skickat protestresolutionen direkt till mr Asquith, som "med tacksamhet" erkänt mottagandet af resolution och bref. Förresten har det tysk-evangeliska kvinnoförbundet till synoden i Hannover framställt en anhållan om dels aktiv, dels aktiv och passiv valrätt till olika kyrkliga befattningar; det tyska kvinnoförbundet, de konservativa kvinnornas politiska förening, har anordnat kurser i nationalekonomi, stats- och kommunalpolitik, och det schlesiska förbundet för K. P. R. har till rikskanslern framställt en helt dristig begäran om kommunal rösträtt för kvinnorna i Syd-Afrika.

I Ungarn, där kvinnornas nationalförbund hittills bestämdt uttalat sig mot K. P. R., har ett glädjande omslag gjort sig gällande. Vid årsmötet förelåg förslag från 7 lokalföreningar om inrättande af en särskild sektion för K. P. R., hvilket förslag antogs enhälligt.

Från det unga rösträttsförbundet i Zürich utgår ett lifligt upplysningsarbete. På uppdrag därifrån hålla reseltalarinnor föredrag i olika städer i Schweiz, liksom i Baden.

"Klockan ringer, den ringer alltjämt", skriver "La Francaise", "och en efter annan hörsammar dess kallelse." Rundt om i hela världen sluta sig kvinnorna tillsammans, då hoppet att nå fulla medborgerliga rättigheter väckts till lif hos dem, och manar och kallar med en silfverklockas klara klang.

I numret för den 15 januari af Woman's Journal tonar klockan ett segerackord för de amerikanska kvinnorna. Det frambäres af den symboliska dufvan med olivekvisten, de mena att en kvinnornas seger blott bådär ökad frid och glädje på jorden. Det är kvinnorna i staten Oklahoma (väster om Mississippi), som till stats-

Köp Oskummad mjölk direkt

hemsänd i plomberade kärl till 17 öre pr liter.

AKTIEBOLAGET MEJERIET VICTORIA

Riks 770. — Kungl. Hofleverantör — Allm. 69 37.

H. G. Söderbergs Import A.-B.

Skeppsbron 26, Stockholm.

Prima Antracit, Hushållskol, Cokes o. Poley-Briketter.

Rikstel. 575, 59 14, 118 12.

Allm. tel. 12 82, 25 82, 451.

sekreteraren kunnat överlämna en petition om rösträtt och en petition med ungefär 40,000 underskrifter, 5,000 mera än lagen fordrar. Den amerikanska tidningen tillägger, att det är många år sedan kvinnorna lyckats genomdriva någon begäran om rösträtt, och nu föreligga icke mindre än fyra dylika. För Washington, South Dakota, Oregon och Oklahoma, de tvänne förra framställda af myndigheterna, de båda senare af enskilda petitionärer. Och för oss synes det som om denna sista petition skulle visa det stora framsteget, att det erkända behovet af K. P. R. tagit ett steg åt söder och öster, emedan Oklahoma icke omedelbart sammanhänger med det större block västerut, där K. P. R. dels är genomförd, dels särskildt varmt efterlängtd.

Ellen Wester.

Själfdeklarera.

Under februari månad skall deklaration af inkomst afgifvas till ledning vid taxering för innevarande år. Uppgiftspliktig är hvar och en som under föregående år åtnjutit minst 1,000 kronors inkomst, men om också ej på denna grund uppgiftspliktig bör **hvarje kvinna** äfven med lägre inkomst, om den är stor nog att öfverstiga det skattefria afdraget, som i regel är 500 kronor, själfdeklarera för att på så sätt erhålla egen debetsedel. Därmed är villkoret fyllt för att hon skall få utöfva sin kommunala rösträtt, och **alla kvinnor** böra begagna sig af denna sin rättighet. De **gifta kvinnorna** intaga som bekant från och med detta år en privilegierad ställning i detta hänseende; tillsammans med mannens sammanräknade inkomst kunna de erhålla egen debetsedel för exempelvis den löjligt låga inkomsten af från 10 ned till 1 krona. Så godt som **alla gifta kvinnor** kunna således erhålla egen debetsedel om de själfdeklarera, och **alla** böra göra detta. Till ledning för de gifta kvinnorna har på initiativ af Landsföreningen för kvinnans politiska rösträtt från Hasse W. Tullbergs förlag utgifvits ett deklaraformulär med uppställt exempel för huru deklaration bör afgifvas. **Rekvirera formuläret från Rösträttsbyrå, Lästmakaregatan 6, Stockholm, samt deklarerera.**

Plats har begärts för nedanstående replik till redaktionen. Vi finna här af med ledsnad att ett uttryck i artikeln om fröken Lagerstedt tydts såsom ett förringande af den medaljs värde, som tillerkänts fröken L. På intet vis menades detta — vi förstå väl, att medaljen var mera än en vanlig belöning, att hushållningssällskapets förvaltningsutskott på ett särskildt sätt afsåg att utmärka och hedra fröken L. — den ifrågavarande meningen gällde ej något värdesättande af utmärkelser såsom sådan. I den låg endast en personlig uppfattning att ett stort livsverk i och för sig står öfver det yttre erkännandet; endast ett preciserande af att gärningen är fullt så stor i sig utan den hedrande utmärkelser. Voro uttrycken så illa valda, att verkligen någon annan mening däraf framgår, kunna vi nu ej göra annat än beklaga detta.

"Lotten Lagerstedt".

Till redaktionen af Dagny.

Under förestående rubrik har Ni i Eder ärade tidning för den 27 januari innevarande år infört en sympatiskt skriven artikel rörande den framstående instruktisen i huslig ekonomi fröken Lotten Lagerstedt, i hvilken artikel Ni äfven omnämnt Stockholms läns hushållningssällskaps förvaltningsutskotts beslut att föreslå fröken Lagerstedt till erhållande af hushållningssällskapets silfvermedalj, en utmärkelse, hvilken Ni betecknar såsom "ett fattigt yttre vedermäle för hennes långa och gagnarika verk". Jag medgifver gärna att en "rik och välsignelsebringande verksamhet adlas icke genom yttre utmärkelser, utan har sitt värde i sig själf", men jag håller före att ett erkännande, enskildt såväl som offentligt, af den verkliga förtjänsten är berättigadt och måste af den, åt hvilken det gifves, uppfattas såsom uppmuntran, äfven om, såsom den i ärendet af Centralkommittén för hemslojd allättna skrivelsen yttras, fröken Lagerstedt uti medvetandet att hafva fyllt en viktig uppgift och i framgången af hennes sannt fosterländska arbete, som har sin rot i kärlek till de små hemmen, finner belöning nog.

Då Ni betecknat hushållningssällskapets erkännande såsom fattigt, så menar Ni väl därmed att det är fattigt i förhållande till fröken Lagerstedts stora förtjänster. I och för sig är utmärkelserna likvisst icke ett fattigt vedermäle, utan måste den fröken Lagerstedt tillerkända medaljen tvärtom betecknas såsom en sällsynt utmärkelse, då enligt hushållningssällskapets stadgar sådan medalj allenast får utdelas åt personer "med utmärktare förtjänster". Den är ock så sällsynt att numera icke finnes någon person, som är innehafvare af densamma. Jag vill i detta sammanhang meddela, att ifrågavarande medalj sista gången utdelades för jämnt 21 år sedan och då åt en synnerligen framstående instruktis inom konstväfnadsslöjden, som under 16 år på ett synnerligen framgångsrikt sätt verkat inom länet. Fröken Lagerstedts verksamhet inom Stockholms län har däremot varit af kort varaktighet, men därför icke mindre gagnande. Härför har hushållningssällskapet velat visa sin erkänsla och tacksamhet på sätt dess stadgar medgifva. För fröken Lagerstedts mångåriga, för hela landet i hög grad välsignelsebringande och fosterländska verksamhet tillkommer ej Stockholms läns hushållningssällskap att gifva uttryck.

O. S.

Våra ärade läsare

uppmannas vördsamt att ifrigt verka för DAGNYS spridning genom värfvande af nya prenumeranter.

K. F. U. K:s hem-verksamhet.

Allt sedan K. F. U. K:s begynnelse i England för 55 år sedan har ett af föreningens främsta stråfvanden varit att bilda goda hem, inackorderings- och hvilohem för unga kvinnor. Första anledningen härtill var behovet af tillfälliga hviloplatser för de från Krimkriget hemvändande sjuksköterskorna, hvilka ställt sig under Florence

för dem, som vistas i främmande land af en eller annan anledning. Så finnes t. ex. — för att endast nämna några af dem — internationella hem i Paris och Rom för studerande vid universitet och konstskolor, och nere i det mörka Afrikas folkrikaste stad Kairo har föreningens hem sedan 1903 utgjort en samlingspunkt för unga kvinnor från olika län-

K. F. U. K:s INTERNATIONELLA HEM I BUENOS AYRES.

HEM FÖR STUDERANDE I MADRAS.

Nightingales befäl och tagit det för en bildad kvinna på den tiden oerhörda steget att gå ut i krig och vårda sjuka soldater. En af K. F. U. K:s stiftarinnor, Mrs Kinnaird, anordnade då några hvilohem, där dessa sjuksköterskor fingo återhämta hälsa och krafter efter de utståndna vedermoderna. Då hemmen ej mera behöfdes af dem, öppnades de för andra, själfvårjande unga kvinnor. Dessas antal växte med årens lopp och därmed också behovet af hem, ty de unga kvinnornas nyvunna själfständighet måste ofta köpas på hemlifvets bekostnad. Det blef därför en af K. F. U. K:s hufvuduppgifter på det praktiska området att bereda goda inackorderingshem för unga kvinnor. Ett stort antal sådana finnas nu i de flesta af Englands större städer, — ensamt Londons K. F. U. K. har ett 30-tal inackorderingshem förutom alla Substituteslokaler för verksamhetens olika afdelningar — och rundt kring Englands kust har det ena hvilohemmet efter det andra vuxit fram. Deras antal uppgår f. n. till 150. Äfven restauranter med matsvering till låga priser ha öppnats i samband med en del af de nämnda hemmen.

Men det är ej blott i England som K. F. U. K:s hem fyllt ett behov. Öfverallt där denna förening gått fram i världen, där har också hem-verksamheten tagits upp. Än är det för landets egna döttrar, som dessa hem öppna sina dörrar, än är det

der, som komma till denna plats för att förvärfa sitt uppehälle som lärarinnor, sjuksköterskor, affärsbiträden m. m. Många frestelser och svårigheter möta dem, ensamma och utan vänner som de ofta äro. Allting är ägnadt att draga dem nedåt, intet att hjälpa dem upp. I K. F. U. K:s hem möter dem kristendomens bärande, stär-

kande inflytande, där finna de trefnad och skydd och i dess föreständarinna en moderlig vän. Det är därför upptaget till sista plats och utgör ofta det enda föreningsbandet mellan den främmande unga kvinnan och civilisationen.

Det yngsta af de internationella hemmen är det i Buenos Ayres för tre år sedan upprättade. I denna kosmopolitiska stad, där människor af många nationer samlas, får också K. F. U. K. en kosmopolitisk prägel. Föreningens unga sekreterare, Miss Batty, står i ständig förbindelse med

alla delar af Europa, och ingen ung kvinna, som därifrån kommer till denna stad, står utanför hennes personliga intresse och inflytande. Efter ett års arbete hade föreningen nära 300 medlemmar, representerande 14 olika nationer, och i dess hem rymdes 24 inackorderade. Restaurang och platsbyrå finnes där. De flesta människor komma till Buenos Ayres för att förtjäna pengar, en materialistisk anda är rådande, irreligiositeten är allmän och njutningslystnaden är vidt utbredd. K. F. U. K:s fyrfaldiga

K. F. U. K:s HEM I GÖTEBORG.

syfte att verka för unga kvinnors väl i andligt, intellektuellt, moraliskt och fysiskt afseende är därför väl ägnadt att tjäna de unga kvinnorna i olika afseenden.

I Indien påträffar man K. F. U. K.-hem i de flesta större städer. Dessa begagnas såväl af europeer som half-europeer och af de infödda hinduflickor, hvilka fått sina anhörigas tillåtelse att lämna det instängda Zenanalifvet för att vid städernas skolor släcka sin kunskapsörst. Flera af hemmen upptagas helt och hållet af studerande. När den tryckande hettan gör det omöjligt att vistas i städerna, erbjuda hvilohemmen i bergstrakten en hälsosam svalka.

Då Kristliga Föreningen af Unga Kvinnor 1902 var samlad till världskonferens i Genève kom från en kvinno-

kongress i Japan en skrifvelse med bön om bildande af en förening i detta land: "Det är ett stort och växande behof af K. F. U. K:s arbete här. Sänd oss sekreterare så snart som möjligt", hette det. Konferensens svar på denna anhållan blef att följande år sändes dit en amerikanska, miss Macdonald, för att starta en förening bland studerande i Tokio. Hon har under dessa år arbetat visligt och väl, så att nu hundratal af de bästa och mest begåfvade unga japanskorna blifvit medlemmar af föreningen

och undervisas i kristendomens sanningar, på samma gång de i K. F. U. K:s båda hem åtnjuta det skydd och stöd de så väl äro i behof af. Genom en hastig och genomgripande förändring i den japanska kvinnans ställning ha dessa unga helt plötsligt blifvit tillåtna lämna sina föräldrahem för att komma till städerna och studera. Obekanta som de äro med lifvet utom sina hem, möta de stora moraliska faror. Myndigheterna gynna därför bildandet af goda hem för de unga, och Kristliga Föreningen af Unga Kvinnor har ett stort och öppet fält bland dem.

I vårt land har denna gren af verksamheten upptagits i den mån personliga krafter och medel förefunnits. Det har hittintills ej kunnat ske i någon större utsträckning, dock har något gjorts i detta afseende. Sommarhemmen

ville jag då i första hand nämna. I Stockholms närhet, ute på Lidingön, äger Centralföreningen sedan flera år en villa, som mycket tages i anspråk både af medlemmar och andra, som äro i behof af den hvila och vederkvickelse som ett naturligt och friskt sommarlif kan skänka, och många äro de som återvändt däriifrån med stärkta krafter både för kropp och själ. Detsamma är förhållandet med sommarvillorna i Åhus och på vestkusten, i Jämtlands fjällvärld, jämte några andra, mindre sommarhem.

Göteborgsföreningen har i sitt hem vid Hvitfeldtsplatsen rum för några inackorderade studerande, och dagligen serveras där middagar för en skara af 100—150 kvinnor

anställda i affärer och annat arbete. Tvänne hem för fabriksarbeterskor finnas i Göteborg, ehuru ej i direkt samband med K. F. U. K., dock ledda af föreningens medlemmar.

För något öfver en månad sedan invigdes på Södra K. F. U. K. i Stockholm ett trefligt inbjudande hem för arbeterskor och endast ett par veckor därefter ett liknande å Centralföreningens filial i Maria församling. Beläget i industriarbeterskornas väg har detta hem liksom systerföreningen satt som sitt mål att vara en

Edensborg, Centralföreningens sommarhem på Lidingön.

samlingsplats för de unga, där de kunna känna sig hemma och finna trefnad och glädje efter ett ansträngande dagsarbete. Undervisningskurser, som under några år hållits i filialens förra lokal, komma här att återupptagas, och då kan man vid aftonlampan få se flitiga händer i verksamhet med att sömma och sticka, skriva och räkna, eller ock, om man en lördagsafton tittar in i köket, finner man en liten skara, som med ifver och intresse håller på att invigas i matlagningskonstens mysterier. —

Det är att hoppas, att den insats Kristliga Föreningen af Unga Kvinnor med denna sin hemverksamhet vill utöfva för kvinnans bästa allt mer skall kunna utvecklas och blifva till gagn för själförsörjande kvinnor i många land. Stockholm i december 1909.

Hildur Mellin.

Marianne von Willemer.

af Sigrid Platen.

(Forts. fr. föreg. nummer och slut.)

År 1831 läser hon Goethes biografi, och sedan hon berättat, hur hon formligen studerar honom och hans verk genom att anteckna årtalen och jämföra biografien med breven och andra uppsatser, fortsätter hon:

— — "Ånyo har jag genomlevvat dagarna vid Rhen och Main, men kunde därvid icke afhålla mig från den anmärkningen, att berättelsen om dessa dagar liknar en sång, till hvilken endast ett fåtal känner melodien; för de flesta blir den osjungen. Då nu jag är lycklig nog att känna denna sköna, känslofulla melodi, så förmå några ord upplåta en hel himmel af minnen, och så tänker jag mig ännu många dagar in i dessa lugna, solbelysta berättelser; man måste prisa alla dem lyckliga, som känna den rörande melodien till de enkla orden" — — —

Det bref, som bär överskriften "Mariannes sista bref till Goethe" innehåller hennes tack för underrättelsen att han tänkte återsända hennes bref. Det är hållet i en så påfallande lugn ton, med tal om alldagliga saker, att man därvid skulle kunna gissa sig till en inre upprördhet, som icke tilläts komma till synes. De sista orden lyda: "Tänk alltid på mig med vänlighet. Oföränderligen er Marianne."

Föga anade hon vid nedskrifvandet af dessa sina sista ord till Goethe, att det endast skulle dröja en månad till den af honom betecknade "obestämda timmen", då hon under strömmande tårar skulle få lof att öppna det förseglade paket, hvarest han inlagt alla hennes bref till honom. Han hade därtill fogat den lilla versen:

"Åter till de kära ögon,
Till de händer, som dem skrifvit —
Förr med samma varma längtan
Väntade, som emottagna —
Till det bröst, hvarur de framkväلت,
Dessa blad nu vandra skola,
Såsom alltid kärleksfullt bereda
Vittnen om den allerskönsta tid."

Ehuru detta skrefs nära ett år före hans död, blef paketet icke afsändt förrän en månad innan den inträffade.

Hans sista bref, dateradt den 23 februari 1832, hvilket delvis är ett tack för en ny sändning från Marianne, innehåller liksom ett aningsfullt tack och farväl: "Ett trefaldigt tack för så mycket olika godt! Lycka åt hvarje förehafvande! Glädje öfver hvarje framgång! I oföränderlig trofasthet. J. W. Goethe." Som ett skönt slutackord i denna märkliga korrespondens klingar denna önskan om lycka och glädje, troligen åsyftande Mariannes framgångsrika verksamhet som sånglärarinna vid "Cäcilienverein", vid hvars stiftande hon medverkat.

Detta Goethes sista bref, som fru v. Willemer förvarade ombundet med ett svart sidenband, kunde den åldriga ännu så långt senare som några månader före sin 1860 timade död aldrig genomläsa utan att röras till tårar.

Nästa bref från Weimar var skrifvet med en främmande hand och innehöll Eckermanns meddelande om Goethes sista stunder; det var dateradt den 23 mars 1832, dagen efter Goethes död. En månad senare sände han henne hennes sista skrivelser till Goethe med orden:

"Härmed sänder jag eder de af edra bref, som hittills funnits bland Goethes papper. Hvad jag sedermera finner, skall jag troget samla och tillsända eder. Dylika bref äro dyrbara minnesvärdar öfver en svunnen tid, hvilken vid deras genomläsande vaknar upp igen i vår själ och börjar lefva på nytt med dessa gångna dagars hela styrka och friskhet. Jag har icke kunnat afhålla mig från att läsa några af dessa bref, hvarvid jag, vederkvickt af renheten i er bildning, varmt känt, att svårigen kunde någon annan än just ni ha stått i ett så innerligt förhållande till honom. Ja, den som fick blifva hans vän måste vara något, och den som hade honom till vän måste blifva något." —

I ett bref till Hermann Grimm finner man många år senare följande uttalande af den åldriga Marianne:

"Goethe! Ja, när man har känt honom! När strålarna koncentrerades i hans hjärta, då blef det en belysning, som fordrade en alldeles särskild blick! Det blef som ett sol- och månsken, det ena först, det andra sen eller kanske bådadera på en gång, och därpå förklarades det där underbara i hans väsen, hans stora förmåga att iakttaga, för sig själf klagöra och klart belysa för andra — — — När jag räknar dem, som stodo mig så nära att jag kunde fullt förstå dem och mitt hjärta eller mitt förstånd kunde tillägna sig dem, ehuru väl icke alltid med gensvar, så blir det få, som icke tillfredsställde det ena på det andras bekostnad. Antingen "led mitt hjärta med smärta, en liten smula eller alls icke". Dessa få kan jag lätt följa. Öfver dem alla står Goethe och just på den plats, där jag finner den fullkomligaste uppfyllelse af alla anspråk. Något närmare smärtans område står Clemens Brentano — — — Boisseree får jag ock räkna bland mina vänner." — — —

Och till den sistnämnde, den gemensamme vännen från Gerbermühles glansdagar, skrifver hon ett halft år efter Goethes död: "Hvad allt är förändradt, sedan vi för sista gången möttes här och på Gerbermühle! Att vi båda sörjt vår vän Goethe vet jag, ty vi hade honom båda mycket kär. — För mig är det en obegripligt stor förlust. Hvarje bref (från honom) var som en fest för oss, och jag vågar säga, att han till det sista tänkte på oss i kärlek." —

Dessa äro de enda ord af sorg öfver den afhållne vännens död, som nått eftervärlden från Marianne v. Willemer. Hans minne var henne städse heligt, det skulle och fick icke firas med klagan.

Utan att med blick eller ord förråda, att hon stått honom närmare än hvarje annan varm beundrare af den

store skalden, deltog hon i de jubelfester, som redan i hennes lifstid föranstaltades till Goethes ära. Men då hon af nära anhöriga eller kära vänner ombads att tala om Goethe, blef det helg öfver den eljes in i det sista smittande lifsglada gamla, och hon talade stilla och försynt, med lätt vibrerande stämma, så att åhörarna grepos af andakt.

"Du säger fullkomligt sant", skriver den gamla till sin unge vän Hermann Grimm, "att det icke är händelserna, som äro det viktigaste af hvad en människa upplever. Det är snarare det som ligger emellan dessa, vägen, begjuten med tårar, omfläktad af suckar och belagd med stenar, som tynga på hjärtat."

Hennes lufs stora händelse var mötet med Goethe. Men hur viktig denna än var i och för sig, blef dock det som låg däremellan och hennes lefnads slutpunkt af långt djupare betydelse. Hennes väg var väl som alla dödligas vattnad med tårar, omfläktad af suckar, kantad med tistlar och stenlagd med sorger, men det tycks, som om den varit fri från småbekymrens täta knaggligheter, och det förefaller, som om den likt regnbågen hvälfde sig i ett enda skönt spann från jord mot himmel, buren af hjärtats lugna och glada förvissning om en vänskap starkare än döden. Ty den som det i lifvet förunnats det rikaste själsutbyte med en personlighet sådan som Goethe måste därpå behålla mera än ett minne, hon hade för sina återstående dagar ett hemligt förfriskande källsprång.

Så gick Goethes Suleika, allmänt afhållen, blid och lugn mot sin lefnads solnedgång och sjönk omsider stilla i den stora tystnadens famn.

Hvar är hon?

Ännu ett inlägg i denna fråga ha vi på grund af utrymmes-skal öfverstående. När detsamma influer i nästa veckas nummer, få vi förklara diskussionen afslutad.

Ett litet genmäle till Eira Hellberg.

Undertecknad som är medlem af "F. K. P. R." men det oaktadt anser sig vara sannt "kristligt sinnad" ber att få säga några ord till svar på en mening i Eder "efterlysning" af den kristliga kvinnan.

"Kristus betalade skatt till kejsaren", javäl, ty Han, Herren öfver allt, var all mänsklig ordning underdånig för att rätta våra synder och undervisa oss i ödmjukhet. Men hvad göra Ni "rösträttskvinnor?" Ni vilja allt annat än undergifvenhet under världslig ordning, och kristlig ordning fränsäga Ni oss, då Ni förklara alla "rösträttskvinnor" för okristliga.

Och dock, befänk att alla "rösträttskvinnor" (här i landet åtminstone) såväl som andra hafva i dopet undfått nåden att vara kristliga.

Förr än kvinnorna blifva sannt gudfruktiga måtte väl ingen rösträtt oss förunnas, ty kommer icke sann gudsfuktan, det vill säga sanning och kärlek in i styrelser med oss, så äro vi ej vuxna rösträtt, utan då blefve sista villan värre än den första.

Till slut ett råd, E. H.; kom i håg att Kristus af farisearna blef kallad en syndare, och detsamma få nog Hans efterföljare (i sanning och ödmjukhet) kännas vid.

Önskar af hela mitt hjärta att alla människor, "rösträttskvinnor" så väl som andra, hvarje dag vilje läsa något, om ock b'ott ett par versar, i Nya testamentet, Jesu Kristi härliga, undervisande Evangelium, då komme nog kärlek, sanning och rätt i dagen lite hvarstades, och det är väl ändå de och icke maktlystnad, som i grunden förestäfa vår rösträttsfordran.

Sigrid Hildigund.

Hvar är hon?

I vår långt af ägsna landsända sitta vi i vår oskuld och göra reflektioner och i vår landliga naivitet tyckte vi, att fröken Hellbergs artikel inte alls var så dum. Vi tyckte, att hon talade vackert och aktningfullt om kristendomen, och vi trodde, att den kristliga kvinnan hon efterlyser var den gedigna kristliga karaktären, som örskaflar kvinnan aktning mest i de konservativa kretsarna. Och vi tyckte, att det var just hvad vi gått och funderat på — om religionen var oförenlig med mänskliga intressen. Ty t. o. m. i vår landsända finnas orsaker till dylika funderingar. Och så tyckte vi, att hon snärtade den kristliga föreningstyp, som ytligt "går med" och får sina åsikter från en dyrkad ordförande eller präst och har bomull i öronen för det starka och verkliga lifvets tal, det lif, som vi dock alla skola lefva i. Och så läste vi i vår landsända hur enögd "En af dem med bomullen" är, som bara kände snärten — väl bekomme! — men inte ville opartiskt läsa rent innantill. Och så undrade vi, om fröken Hellberg skulle kal'a den kristliga ordföranden i en F. K. P. R. för "En med bomull", eftersom hon ändå hade hört litet af "lifvets röster" och tydligen förstått dem. Och det trodde vi inte.

Och så tycka vi, att den kristliga kvinna, som efterlysis, skulle värdera att hon är mer eftersökt än den ytliga societetsdamen, som lefver på sina sinnen utan ens det allra minsta ideella intresse. Och då tänkte vi omigen, att "En af dem med bomullen" måtte ändå ha riktigt med bomull i sina öron.

Portia.

Notiser.

I **Liberala valmansföreningens** i Örgryte styrelse ha invalts fruarna Frigga Carlberg och Göthilda Loberg samt i Liberala valmansföreningens i Göteborg centralstyrelse fröken Anna Wessel och fru Elisabeth Warn-Bugge.

Kvinnorna vakna. Enligt nu lämnade officiella uppgifter för år 1908 hafva i stadsfullmäktigevallet i Stockholm sagda år deltagit 2,418 kvinnor, utgörande 21,69 % af röstberättigade kvinnor, en betydande ökning från nästföregående år, då nämligen år 1907 blott 6,8 % af röstberättigade kvinnor deltog. Det är att hoppas, att det som synes starkt stigande intresset för kommunalrepresentationen vid det nu förestående valet skall ytterligare mångdubblas.

Kvinnornas kommunalkurs i Göteborg. På initiativ af Göteborgs F. K. P. R. har en kurs i kommunalkunskap anordnats under februari—april med i hufvudsak

liknande program som den i vår tidning redan omnämnda Stockholmskursen. Föreläsningarna togo sin början den 7 febr., då v. häradshöfding Otto Mannheimer talade öfver "Kvinnans kommunala ställning". Vidare komma docent Sven Brisman att föreläsa om "Kvinnornas finanser", doktorerna Hilma Wengberg och Rurik Holm om "Kommunernas barnavård", redaktör v. Koch om "Kommunernas fattigvård", dr Gärda Lidforss af Geijerstam om "Kommunalhygien", dr Gösta Göthlin om "Kommunal bostadsinspektion", och Sigurd Hansson om "Göteborgs kommunalförvaltning" samt riksdagsman Edvard Wawrinsky om "Kommunalt nykterhetsarbete". Kursen avslutas med tvänne fingerade stadsfullmäktigesammanträden.

»Kvinnan i hemmet och samhället», det föredrag som kyrkoherden i Gustav Vasa församling i Stockholm H. E. Hallberg höll vid kvinnornas första allmänna rösträttsmöte förliden sommar i Stockholm har nu utkommit i broschyrform på Landsföreningens för kvinnans politiska rösträtt förlag och kan rekvideras från Rösträttsbyrån, Lästmakaregatan 6, Stockholm. Det lilla häftet betingar ett pris af 5 öre.

Föredraget, som på sin tid refererades i Dagny, utgör en förträffligt gjord utredning af hurusom kvinnan genom det moderna samhällets ingripande i förut ensamt hemmet tillhörande angelägenheter blifvit i en direktare grad än förr beroende af samhällslivet samt att hon på denna grund måste ha rätt till att utöfva inflytande på samhällslivets ordnande och därför måste tillerkännas politiska rättigheter.

Göteborgs F. K. P. R. har utsändt sitt flygblad nr 8, "Hvarför fru Håkanssons dotter gick in i rösträttsföreningen". Fru Frigga Carlberg har där på ett lika träffande sätt som förut i "Hvarför fru Håkansson gick in i rösträttsföreningen" fått fram ett af de existerande missförhållandena i kvinnans ställning, som, när det gör sig kännbart för personen, väcker denne till tanken på att något måste göras för att få ett rättvisare sakernas läge till stånd. — Det lilla flygbladet kan rekvideras hos sekreteraren i Göteborgs F. K. P. R. fröken Hildur Öijer; priset är pr exemplar 5 öre, med 20 % rabatt vid rekvisition af minst 100 ex.

En hyllningsfest för fru Ann Margret Holmgren med anledning af hennes 60-årsdag anordnas af Stockholms F. K. P. R. och Sveriges Kvinnliga Fredsförening å Grand Hotel, Stockholm, fredagen den 18:de februari kl. ½ 8 e. m. Pris 5 kr. Herrar och damer som önska deltaga kunna anmäla sig å Grand Hotel t. o. m. d. 17:de febr. Landsortsbor äro välkomna.

Föreningsmeddelanden.

Skåneförbundet af F. K. P. R. afhöll söndagen den 30 januari i Hesselholm sitt årsmöte. Ett 50-tal representanter från de till förbundet anslutna föreningarna voro närvarande.

Årsmötet öppnades med några hälsningsord af fröken Maria Follin, Hesselholmsföreningens ordförande. Till mötets ordförande valdes därpå fröken Follin, sekreterare blefvo fru Anna Wicksell och fröken Jönsson.

En ganska talrik åhörareskara, däribland ett flertal herrar, hade infunnit sig till föredragen och diskussionerna, som voro offentliga. Första frågan: "Huru böra vi, som arbeta för politisk rösträtt åt kvinnan, ställa oss till andra sociala rörelser?" inleddes af fru Louise af Ekenstam, Lund, som framhöll att kvinnorna måste sätta sig

in i och verka för nyttiga samhällsreformer och på så sätt skaffa sig gehör äfven för sina speciella sträfvanen. I den därpå följande diskussionen betonade fru Ella Billing, att rösträttsfrågan bör vara den grundläggande faktorn för ett effektivt arbete å andra områden. Fru Sofi Lindstedt, Engelholm, talade varmt för kvinnans deltagande i fattigvårdsarbetet.

Fröken Anna Möller, Kristianstad, talade därefter öfver ämnet: "Hvad kunna de kvinnliga rösträttsföreningarna göra för att väcka och bereda kvinnorna till det kommunala arbetet?", hvarvid hon betonade den vikt som låg uppå kvinnornas deltagande i det kommunala arbetet, samt framhöll att rösträttsföreningarna genom föredrag och diskussioner i kommunalpolitiska ämnen borde stärka medlemmarnas intresse för dihörande saker. Under den därpå följande diskussionen påpekades, att kvinnorna borde ingå i de manliga valmansföreningarna, samt omnämndes att Eslöfs F. K. P. R. genom kringsändande af cirkulär jämte vidfästade fullmaktsblanketter samt "Kortfattad handledning" ämnade väcka de "sofvande" i röstlängderna uppförda kvinnorna. Äfvenledes påpekades gift kvinnas enl. § 11. Bev. förordningen särskilda privilegier. Det sorl, som härvid hördes bland åhörarna, tolkades som en åstundan att af fru Wicksell själf få en resumé af hennes uppseendeväckande och mycket kommenterade anförande vid Jönköpingsmötet i januari, hvilket också af henne lämnades och af åhörarna mottogs med spändaste intresse och hälsades med rungande applådsalvor.

Härefter vidtog enskildt möte, hvarvid års- och revisionsberättelserna upplästes och decharge beviljades. Stadgeföreläset remitterades till en redaktionskommitté, som hade att med ledning af mötets uttalanden närmare utarbeta förslaget.

Slutligen skreds till val af förbundets funktionärer för kommande år. Till styrelsemedlemmar valdes fru Louise af Ekenstam, Lund, samt istället för fru Lindstedt och fröken Gunhild Linder, Landskrona, hvilka undanbedt sig återval, fru Ella Billing och fru Elsa Alkman. Suppleanter blefvo fröken N. Uddenberg och fröken E Lindqvist. Till revisorer valdes fröknarna Herrmann, Lund, och Möller, Kristianstad, och till deras suppleanter fröken S. Hellgren och fru Persson, Malmö.

Nästa årsmöte förlades till Eslöf.

Styrelsen konstituerade sig på följande sätt: ordf. fru Ella Billing, kassaförvaltare fru Louise af Ekenstam och sekreterare fru Elsa Alkman.

Efter förhandlingarnas slut intogs gemensam frukostmiddag.

Norrahammar F. K. P. R. afhöll sitt ordinarie möte tisdagen den 1 februari. Års- och revisionsberättelsen upplästes och godkändes, och styrelsen erhöll full och tacksam ansvarsfrihet för det gångna året. Ett förslag till stadgeändring upptogs till behandling, och fick styrelsen i uppdrag att omhändertaga detsamma. Redogörelse från centralstyrelsemötet i Jönköping lämnades af fruarna Alma Andersson samt Anna Swahn. Äfven beslöts att anordna en basar i början af mars och uppdrogs bestyret med densamma åt styrelsen.

Mötet var talrikt besökt. I föreningen ingingo tvänne nya medlemmar.

Hvetlanda F. K. P. R. För att anskaffa af föreningen väntadt bidrag till penningefonden för den internationella kongressens ordnande i Stockholm 1911 anordnar Hvetlanda F. K. P. R. inom den närmaste tiden en festafon, hvarvid fru Frigga Carlbergs "I det mörkaste Småland" kommer att uppföras.

PLATSSÖKANDE.

(Platssökande få sina annonser införda i Dagny för halftva priset eller 7½ öre pr mm.)

UNDERVISNINGSVAN musikalisk lärarinna söker plats, goda rek. Svar »Barnkär—enkel», Sv. Telegrambyrå, Sthlm.

UNG FLICKA som genomgått 8-kl. läroverk önskar plats i fin familj att undervisa mindre barn. Svar till »17 år», Smål. Hellinge.

Väflärlarinneplats

önskas i elementarskola eller väfskola af skicklig lärarinna, som genomgått Handarbetets Vänner väf- och syskola och för öfrigt är kunnig i all slags konstslöjd. Svar till »Arbetsam», Göteborg p. r.

GYMNAST, utex. från d:r J. Arvedsons institut söker plats i bättre familj eller som assistent. Svar emotes tacksamt till »M. A. J.», Sv. Telegrambyrå, Helsingborg.

SJUKSKÖTERSKA, språkkunnig och musikalisk önskar plats. Helst till landet. Utmärkta rekommendationer. Svar till »Pliktrogen», Norrtelje p. r.

Plikttr. dugl. sjuksköterska önskar verksamhet. Svar till »System», Östg. Correspondentens kontor, Linköping.

UNG flicka önskar plats som hjälp i familj, är van vid sjukvård, äfven sömnad. Svar till »Z», Styrsö p. r.

UNG flicka af god familj, som genomgått handelsskola och vistats 1 år i Tyskland, söker plats i familj, där tillfälle gifves att få deltaga i bokföring. Svar emotes tacksamt under adr. »S. F.», Andersfält, Eldsberga.

VÄRDINNA. Medelålders fruntimmer af ämbetsmannafamilj, som under många år förestått ett rektorshem, söker på grund af dödsfall, till den 1 april i år, värdinneplats i ett bildadt hem där husmoder saknas eller ock att förestå ett ungarshem. Ref. lämnas när så önskas. Härå reflekterande torde hänvända sig till »1615», Malmö p. r.

PLATS som barnfröken sökes. De bästa betyg och rek. finnas. Svar tacksamt till »24 år», Eskilstuna p. r.

Fredrika-Bremer-Förbundet: Drottninggatan 54.

Rikstel. 27 62. Förbundets byrå öppen 11—4. Allm. tel. 48 16.

Fredrika-Bremer-Förbundets Sjuksköterskebyrå: Tunnelg. 25.

Rikstel. 68 98.

Allm. tel. 82 11.

Ung, anspråkslös flicka

önskar plats som hjälp och sällskap för äldre dam. Svar till »Små prentationer», under adr. A.-B. S. Gumælii Annonsbyrå, Sthlm. f. v. b.

EN duktig, bildad och musikalisk 21-årig skånska, önskar komma till någon större gård i mellersta eller norra Sverige för att grundligt lära såväl enklare som finare matlagning. Har förut varit ute och praktiserat någon tid. Svar emotes till »Eli» Sydsv. Dagl. Snällposten, Lund.

Ung bildad flicka,

förlovad, önskar plats i god familj, helst i mellersta Sverige, att lära hushåll och deltaga i inomhus förefallande göromål. Svar inom 8 dagar till »Våren 1910», Karlskrona p. r.

Till våren

sökes husföreståndarinne-värdinneplats i godt hem af stilla, allvarlig, bergslagstös med duglighet och förmåga att med ordning och sparsamhet sköta ett hem. Goda bet. och rek. Svar märkt »Plikttrohet 35», Svenska Telegrambyråns Annonsafd., Stockholm f. v. b.

PLATS som barnsköterska önskas till 1:sta maj af 20-årig mycket barnkär flicka som är van vid små och äfven späda barns vård. Svar med uppgift om lönevillkor och dylikt emotes tacksamt af »Pålitlig Barnvän», Köping p. r.

Plats att sköta vegetariskt hushåll

för dam eller herre (event. 2 à 3 pers.) önskas af ung bildad dam. Praktisk, ekonomisk, hemma i näringskemi. Har äfven flera års praktik som sjukgymnast här och utrikes. Svar till »Sol och hemtrefnad», under adr. S. Gumælii Annonsbyrå, Stockholm, f. v. b.

19 års flicka

önskar plats som sällskap och hjälp i fin familj. Har genomgått 1 års kurs i handelsskola. Något kunnig i sömnad och handarbete. Är vilig biträda i affär och skrifning. Svar till »A—r», Eskilstuna p. r.

LEDIGA PLATSER.

Vid

Karlskrona Högre Läroverk för flickor

kommer nästa läsår ännu en ordinarie lärarinnebefattning att inrättas. Tjänstgöringen kommer att omfattas kristendom, engelska samt helst någon svenska. Kompetens: Högre Lärarinneseminarium eller däremot svarande. Ansökningar, ställda till Styrelsen, torde inlämnas före den 1 mars till föreståndarinnan.

Språklärlarinna.

Vid Tranås 4-kl. högre folkskola är till följd af nuvarande inneh. sjukdom plats ledig för lärarinna med tjänstgöringsskyldighet i tyska, engelska och franska. Lön efter kompetens, minst 125 kr. pr läsmånad. Ansökningar t. o. m. 5 febr. Tillträdes snarast möjligt. *Föreståndaren.*

Lärlarinnbefattning

vid Varbergs Elementarläroverk för flickor är från och med instundande hösttermin ledig för en lärarinna med »högre kompetens». Undervisningsämnen: biologi, geografi, fysik och kemi. Lön enligt lag och 6 månaders ömsesidig uppsägelse. Till styrelsen ställd ansökan, åtföljd af vederbörliga handlingar (äfven präst- och läkarebetyg) insändes senast den 1 mars 1910 till dess ordförande, komminister N. Kull.

Varberg den 29 januari 1910.

Styrelsen.

Privatsekretererska.

En ej för ung dam, kunnig uti och van vid bokföring och korrespondens samt om möjligt äfven uti stenografi, kan få anställning hos undertecknad som privatsekretererska. Den som förut innehaft dylik plats har företräde. Betyg och upplysningar torde insändas till brukspatron M. N. Rhedin, Ellesbo pr Surte.

Föreståndarinna.

dugande, frisk, goda refer. 32—45 år, sökes för Folkärna Barnhem till 1 maj. Lön 400 kr. Hemmet har 11 flickor 8—16 år. Ansökan till d:r Th. Winbladh, Krylbo.

Sjuksköterske-

befattningen vid Statens sjukstuga i Trollhättan är till ansökan ledig. Kompetensvillkor: god utbildning, kirurgisk praktik samt förmåga att (med biträde) sköta mathållningen. Platsen skall tillträdas senast den 1:sta april i år. Lön omkring 500 kronor pr år.

Ansökan med uppgift om ålder, utbildning och löneanspråk samt åtföljd af betygsskrifter och foto skall senast den 15 febr. 1910 kl. 12 på dagen insändas till doktor O. Dalsjö, Trollhättan, som äfven lämnar önskade upplysningar angående befattningen.

Kungl. Trollhätte kanal- o vattenverk.

Sjuksköterskeelever.

Vid det nyinrättade länslasarettet i Alingsås mottagas efter midten af febr. månad 4 à 5 elever, att in-kallas i den mån lasarettet blir belagt. Eleverna åtnjuta fri bostad, kost och tvätt. Ansökningar, åtföljda af friskbetyg och öfriga betyg, som sökanden önskar återropa, insändas före den 15 febr. till lasarettsläkaren Ivar Segelberg, adr. Finspong.

Dam,

som genomgått högre flickskola, musikalisk, van att leda barn, bestämd och energisk samt något kunnig i handarbeten får plats som barnfröken i Göteborg. Svar med foto., uppgift på ålder samt lönepret. till »Nöje och arbete», Sv. Telegrambyråns Annonsafdelning, Göteborg.

FRISK, bildad, barnkär flicka, vilig att med hjälp af en jungfru sköta innessysslorna samt deltaga i tillsyn och skötsel af två barn om 3 och 1 år, får genast plats i läkarrefamilj å landsbygden i Helsingland. Svar med löneanspråk och helst foto. sändes till Doktor E. Fries, Loos.

HUSHÅLLSVAN, frisk anspråkslös och väl rek. flicka, 28—35 år, hvilken med tjänarinnas hjälp kan sköta ett litet bättre hem, erhåller plats till våren eller tidigare. Svar med betygsskr. och ref. till »Prostgård», Bålsta.

Kvinnliga arbetsområden.

Utbildningskurser m. m. Muntliga och skriftliga upplysningar genom

Fredrika-Bremer-Förbundets Byrå,
54 Drottninggatan.

Sprid Veckotidningen DAGNY!

Hemtrefnad.

Praktisk tidning för hemmet, utgifven af Fredrika-Bremer-Förbundet, utkommer med 40 åttasidiga nummer årligen. Innehåller uppsatser i barnavård, husligt arbete och trädgårdsskötsel, dikter, smärre religiösa betraktelser, lefnads-teckningar, berättelser m. m. Följer dagens frågor. Illustrerad. Följetong. Prenumeration genom posten. Pris pr år 1.60. Redaktris Fanny Ekenstierna.

**Gynna
Dagnys annonsörer!**

EN HYLLNINGSFEST för fru Ann Margret Holmgren.

med anledning af hennes 60-årsdag hålles å Grand Hôtel fredagen den 18:de februari kl. 1/8 e. m. (precis). Pris 5 kr. Damer och herrar som önska deltaga kunna anmäla sig å Grand Hôtel t. o. m. torsdagen den 17:de februari. *Festkommitterade.*

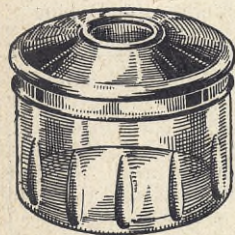
Folkskolans Barntidning

utgifven och redigerad af **STINA QUINT** utkommer 1910 i sin nittonde årgång.

Ett rikt illustrerad nummer hvarje vecka, 36 veckor under året.

Bästa och lämpligaste läsning för barn af alla samhällsklasser.

Prenumerera å närmaste postkontor. Pris för helt år Kronor 1: 65, halft år 90 öre.

PRAKTISK
NYHET
FÖR
DAMER.

Vängåfvans toilettask för afkammat hår. Pris kr. 2:— Till landsorten mot efterkraf. Vängåfvans, Vasagatan 15—17, II tr. Stockholm, R. T. 122 69, A. T. 222 15. Rekvirera Vängåfvans katalog.

Edvin Bergs Förgylleriäffär

— Etablerad 1891 —
rekommenderas värdsamt.
OBS.! Gamla möbler renoveras och förgyllas.
45 Nybrogatan 45.

Tandläkare Judit Tillman

Drottningg. 58. Allm. Tel. 44 92. (44 31).
Hvard.: 1/2, 12—2 och 1/2, 6—1/2, 7 e. m.
Andra tider enl. öfverenskommelse.

Hudens vård.

På grund af sin uppfriskande inverkan å hudsystemet vinner Salubrin en städse ökad användning vid hudens vård. Särskildt har frottering af kroppen med ett af Salubrin fuktadt tygstycke befunnits verksamt till förekommande af förkylning efter svettning och till motverkande af ömhet och värk efter öfveranstängning.

Salubrin tillhandahålles i Parfym-, Speceri- & Färgaffärer. I parti hos Geijer & C:o, Stockholm.

Parfymmer.

Stort och rikhaltigt lager af de utsökt finaste parfymmer från de förnämsta utländska firmor, finare och enklare tvålar, kammar, borstar samt finare toalett-artiklar. Order till landsorten mot efterkraf.

A. V. Nording,
11 Biblioteksgatan 11
63 Drottninggatan 63

Lektioner i Linnésömnad

(äfvén blusar, barnkläder m. m.)
Praktisk metod, utan träckling.
Hvarje elev disponerar en symaskin.

KARIN EGNÉR,

Sibylleg. 36. Hörnet af Karlavägen.
R. T. 35 30. A. T. 210 04.

7 meter mörkblå Damcheviot tjock stark vintervara 70 cm bred finnes äfvén i svart, grå, brun eller röd färg till 4,20. Blustyg 2,5 met. prima velourflanell, 70 cm. bred 1 100-tals vackra mönster, som vanligen kostar 75 öre m. erhålles till 1 kr., 10 bitar 9,80. Tillskrif Otto Oskarson, Gamla Kungsholmsbrogatan 23 A., Stockholm.

Bröderna Påhlmans Handelsinstitut.

Stockholm, Stora Vattugatan 2, h, 2 tr.

Fullständigt handelsläroverk.
Ca 1,000 elever årligen. 19 rum.
38 akad. och prakt. utbildade
lärare. **OBS! Bankkurs.**

Afslutningskurs till **Realskoleexamen.** **Prospekt** på begäran.
Anmälningar dagligen.

Fem praktiska äfventyrsböcker för barn och ungdom.

Tsarens kurir. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 352 sidor med 47 illustrationer af Karl Aspelin. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Parzival. En riddarsaga från medeltiden. Bearbetning af Hugo Gyllander. 259 sidor. Med 45 illustrationer af Ingeborg Uddén. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Sagogrottan i Sagoskogen. En samling sagor af Harald Östenson. 303 sid., 50 illustrationer. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Den hemlighetsfulla ön. Berättelse för barn och ungdom. Fritt efter Jules Verne af Alfred Smedberg. 312 sidor, 44 illustrationer af Brita Ellström. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Hjälten bland hjältar skildrade för barn och ungdom af Marie Louise Charles G. Gordons lif och stordåd, ise Gagner, 304 sidor, 33 illustrationer af Edv. Berggren. Kartonnerad. Pris 75 öre.

Erhålles i hvarje bokhandel eller direkt från

Folkskolans Barntidnings Förlag, Stockholm, (Stina Quint.)

TILL SVERIGES KVINNOR.

DRICKER NI KAFFE?

En onödig fråga menar Ni. Då en annan fråga. Dricker Ni Karlbergs Specialblandning å 1,60 pr kg? I annat fall bör Ni från i dag börja med detta kaffe, ty på samma gång det är billigt är det af synnerligen god kvalitet. Gör ett försök. Ni blir nöjd.

Kaffet sändes till landsorten mot efterkraf eller postförskott.
K. W. Karlberg, Kontors- och Postadress Idungatan 5.
Butiker: Mästersamuelsg. 11, Döbelnsg. 44, Norrtullsg. 24,
STOCKHOLM.

KLIPP ANNONSEN!

Innehållsförteckning.

Dagens nummer innehåller:

Nya Idun. Af *En gammal Idunesare.*

Kvinnorna i Stockholms Frisinnade valmansförenings kommunala styrelser.

Från världens rösträttstält. Af *Ellen Wester.*

K. F. U. K:s hemverksamhet. Af *Hildur Mellin.*

Marianne von Willemer. Af *Sigrid Platen.*

Hvar är hon?

Notiser.

Föreningsmeddelanden.

Prenumeration å Dagny sker å närmaste postanstalt eller bokhandel.